ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 26.05.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

101

Vládní nařízení

ze dne 27. dubna 1948

o opatřeních proti škodlivým činitelům na ovocných stromech a keřích.

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 2. července 1924, č. 165 Sb., o ochraně výroby rostlinné:

§ 1

(1) Škodlivými činiteli se rozumějí v tomto nařízení tito škůdci původu živočišného a choroby původu rostlinného:

A. Škodliví činitelé původu živočišného:

a) motýli: bekyně sosnová čili mniška (Lymantria monacha), bekyně velkohlavá (Lymantria dispar), bekyně zlatořitná (Euproctis chrysorrhoea), bělásek ovocný (Aporia crataegi), bourovec ovocný (Gastropacha quercifolia), bourovec prstenčivý (Malacosoma neustria), bourovec třešňový (Eriogaster lanestris), drvopleň obecný čili vrbový (Cossus cossus), hnědý mol jabloňový (Simaethis pariana), mol jabloňový (Hyponomeuta padellus subsp. malinellus), obaleč jablečný (Carpo capsa pomonella), obaleč jednopásý (Conchylis ambiguella), obaleč mramorový (Polychrosis botrana), píďalka podzimní (Cheimatobia brumata), píďalka zimní větší (Hybernia defoliaria),

b) brouci: kůrovec jabloňový (Eccoptogaster rugulosus), kůrovec švestkový (Eccoptogaster pruni), květopas jabloňový (Anthomomus pomorum), listokaz zahradní (Phyllopertha horticola),

c) červci: červci z rodu Aspidiothus, červec čárkovitý (Lepidosathes ulmi), puklice švestková (Lecanium coryli-corni),

d) mery: mera hrušňová (Psylla piricola a P. pirisuga), mera jabloňová (Psylla mali),

e) mšice: mšice listové (čeleď Aphidae) a mšice krvavá (Eriosoma lanigera),

f) blanokřídlý hmyz: pilatka angreštová (Pristiphora pallipes), pilatka rybízová (Nematus ribesii), pilatka švestková (Hoplocampa minuta a H. flava),

g) dvojkřídlý hmyz: plodomorka hrušková (Contarinia pirivora) a vrtule třešňová (Rhagoletis cerasi),

h) roztoči: roztoč hrušňový (Eriophyes piri), roztoč révový (Phyllocoptes vitis), sviluška ovocná (Paratetranychus pilosus) a svilušky z rodu Tetranychus.

B. Škodliví činitelé původu rostlinného: americké padlí angreštové (Spaerotheca mors uvae), bakteriální boulovitost čili nádorovitost (Bacterium - Pseudomonas tumefaciens), bakteriální vlasatost kořenů (Bacterium rhizogenes), bouchorovitost švestek (Taphrina - Exoascus pruni), červená skvrnitost listů švestkových (Polystigma rubrum), červená spála čili anthraknosa révy vinné (Gloeosporium ampelophagum), červená spála révy vinné (Pseudopeziza tracheiphila),

dírkovitost čili suchá skvrnitost listů ovocných stromů (Clasterosporium carpophilum), Fusicladium (viz strupovitost), choroby virové (švestky, jabloně, hrušně, maliníku, rybízu, angreštu a révy vinné), choroše (Polyporus), kadeřavost broskvoní (Taphrina-Exoascus deformans), moniliové hniloby čili moniliosy (Monilia sp.), nektriové usychání větví (Nectria cinnabarina), padlí čili moučenka révy vinné čili Oidium (Uncinula necator - Oidium tuckeri), padlí jabloňové (Podosphaera leucotricha), peronospora révy vinné (Plasmopora viticola), rakovina ovocných stromů a keřů (Nectria galligena a N. Ditissima), strupovitost hrušní a jabloní čili fusikladium (Fusicladium dendriticum - Venturia inaequalis a Fusicladium pirinum - Venturia pirina), verticiliosa třešní (Verticillium alboatrum).

(2) Ustanovení tohoto nařízení se vztahují na ovocné stromy a ovocné keře, vysázené nebo divoce rostoucí, ať hromadně nebo jednotlivě, zejména v polích, zahradách, sadech, stromořadích a školkách, jakož i na části těchto stromů a keřů, pokud jich má býti použito k množení (sazenice, odnože, řízky, rouby, očka a pod.).

(3) Ovocným keřem rozumí se v tomto nařízení také réva vinná.

(4) Ustanovení tohoto nařízení vztahující se na vlastníka pozemku platí také pro pachtýře, poživatele nebo jiného uživatele, jakož i pro jiné osoby, odpovědné za správu pozemku.

§ 2

Vlastník pozemku jest povinen na svém majetku chrániti ovocné stromy a keře (§ 1, odst. 2 a 3) před škodlivými činiteli (§ 1, odst. 1), zamezovati vhodnými prostředky jejich zavlečení a rozšíření, a vyskytnou-li se přece, neprodleně se přičiniti použitím vhodných prostředků o jejich zdolání.

§ 3

Vlastník pozemku smí vysazovati na svém majetku jen ovocné stromy a keře prosté všech škodlivých činitelů.

§ 4

(1) Vlastník pozemku jest povinen v době vegetačního klidu, nejpozději do 31. března, zbaviti ovocné stromy a keře odumírajících a odumřelých částí (suchých větví a plodů a pod.) a všech porostů na kůře (lišejníků a mechů) a tyto odpadky spáliti.

(2) Odumřelé ovocné stromy a keře jest vlastník pozemku povinen ihned z pozemku odstraniti, a jsou-li napadeny škodlivými činiteli, buď je ihned spáliti nebo učinit jiné opatření, aby bylo bezpečně zamezeno další šíření škodlivých činitelů (odkornění a spálení kůry a pod.).

§ 5

(1) Vlastník pozemku je povinen v době vegetačního klidu bezpečně zničiti veškeré škodlivé činitele, přezimující na ovocných stromech a keřích, v jakémkoli vývojovém stadiu, a to postřikem, provedeným nejpozději těsně před rašením pupenů, nebo mechanicky, což platí zejména o prsténcích vajíček, o housenčích hnízdech a o mumifikovaných plodech po napadení monilií, které nutno odstraniti a zničiti spálením.

(2) Ovoce spadlé se stromů a keřů vlivem škodlivého činitele musí býti ihned odstraněno a buď zničeno nebo zužitkováno tak, aby bylo bezpečně zamezeno další šíření škodlivých činitelů.

(3) Jde-li o škodlivé činitele hromadně se vyskytující, které nelze jednotlivě vyhubiti, jako na př. mšici krvavou, puklici švestkovou, cizopasné houby, strupovitost, moniliovou hnilobu, jest

vlastník pozemku povinen provésti hubení těchto škodlivých činitelů desinfekcí celých stromů a keřů prostředky chemickými a pod.

§ 6

V době vegetační jest vlastník pozemku povinen hubiti škodlivé činitele, zejména ty, kteří se mohou snadno rozšířiti na ovocné stromy a keře na pozemcích jiných vlastníků. Hubení jest vlastník pozemku povinen provésti vhodnými způsoby a prostředky, jako sbíráním a sklepáváním škůdců původu živočišného, odřezáváním a spálením napadených částí stromů a keřů, postřikováním, poprašováním napadených částí prostředky chemickými a pod.

§ 7

Vlastník pozemku jest povinen hubiti škodlivé činitele a prováděti příslušná opatření podle předchozích ustanovení také na jiných svých stromech a keřích, mohou-li škoditi i ovocným stromům a keřům, jako na př. housenky na živých plotech, zvláště hlohových, červce a puklice na akátu, puklice na keřích lískových a pilatku na trnkách.

§ 8

(1) Vlastník pozemku jest povinen ovocné, po případě i jiné stromy a keře, napadené zvlášť nebezpečnými škodlivými činiteli, které v případě potřeby označí ministerstvo zemědělství, neprodleně poraziti a ihned zničiti spálením.

(2) Okresní národní výbor prohlásí na určitou dobu území obce, v níž byl zjištěn zvláště nebezpečný škodlivý činitel, za území zamořené a může zakázati na tomto území pěstování oněch ovocných stromů a keřů, které jsou napadány zvláště nebezpečnými škodlivými činiteli (odstavec 1), po případě nařídití pěstování lapacích rostlin. Zpraví o tom neprodleně ministerstva zemědělství a výživy.

(3) Ministerstvo zemědělství může obvod správního okresu, v němž je území zamořené (odstavec 2), prohlásiti za oblast ohroženou a zakázati z ní vývoz napadených ovocných stromů a keřů a v dohodě s ministerstvem výživy i vývoz čerstvého ovoce, po případě i jejich prodej uvnitř této oblasti. Taková opatření může učiniti i v územích zamořených. Opatření učiněná podle předcházejících ustanovení vyhlásí ministerstvo zemědělství, po případě v dohodě s ministerstvem výživy, v Úředním listě.

§ 9

(1) Vyskytnou-li se škodliví činitelé v některé obci v nebezpečném rozsahu, jsou vlastníci pozemků v obci povinni provésti hubení škodlivých činitelů společně na svůj náklad.

(2) Že se škodlivý činitel v takovém rozsahu v obci vyskytl, uvede předseda místního národního výboru ve známost vyhláškou v místě obvyklou a zároveň upozorní vlastníky pozemků na povinnost uvedenou v předešlém odstavci. Je-li nutno, určí i způsob jejího splnění podle dobrozdání příslušného výzkumného ústavu (§ 14) a při hubení škodlivých činitelů révy vinné po slyšení vinařské obce tam, kde jest zřízena; o svých opatřeních podá předseda místního národního výboru ihned zprávu okresnímu národnímu výboru.

(3) Neučiní-li předseda místního národního výboru opatření podle odstavce 2, po případě ani ve lhůtě, kterou mu k tomu určí okresní národní výbor, učiní okresní národní výbor tato opatření sám.

(4) Opatření podle odstavce 3 buďtež v obci neprodleně vyhlášena obvyklým způsobem; okresní národní výbor uvědomí o opatřeních podle odstavců 2 a 3 příslušný výzkumný ústav (§ 14).

(5) Jde-li o společné hubení škodlivých činitelů podle ustanovení předcházejících odstavců, může místní národní výbor učiniti opatření uvedená v § 10, odst. 3 zák. č. 165/1924 Sb.

§ 10

(1) Vlastník pozemku je povinen, objeví-li se na jeho ovocných stromech nebo keřích ve větším rozsahu škodlivý činitel jemu neznámý, neprodleně podati o tom na svůj náklad zprávu příslušnému výzkumnému ústavu (§ 14) a dodati mu, čeho třeba, aby škodlivý činitel mohl býti určen (vzorek poškozených částí rostlin, exemplář škodlivého činitele a pod.). Ve zprávě uvede vlastník přesnou adresu, označí pozemek, o který jde, podle katastrálního území a katastrálního čísla. Výzkumný ústav bezplatně určí škodlivého činitele a podá zprávu vlastníku pozemku; zároveň doporučí mu prostředek proti tomuto škodlivému činiteli s návodem, jak užívati tohoto prostředku. Zanedbá-li vlastník pozemku tuto povinnost, nemůže se omlouvati v trestním řízení, že nevěděl, že jde o některého ze škodlivých činitelů, na něž se vztahuje toto nařízení.

(2) Jména osvědčených prostředků na hubení škodlivých činitelů, jakož i návod, jak se používá těchto prostředků, sdělí zájemcům na požádání bezplatně příslušný výzkumný ústav nebo jeho kontrolní orgán (§ 14).

§ 11

Nesplní-li vlastník pozemku některou z povinností, uložených mu v §§ 2 a 4 až 10, učiní potřebná opatření předseda místního národního výboru na jeho náklad. Zanedbá-li předseda místního národního výboru tuto povinnost, učiní tak okresní národní výbor.

§ 12

(1) Ovocné stromy a keře, které se pěstují za účelem zcizování, podléhají povinnému zdravotnímu dozoru (§ 13).

(2) Zcizování ovocných stromů a keřů napadených škodlivými činiteli neb ze škodlivých činitelů podezřelých je zakázáno.

§ 13

(1) Pěstitel (§ 12, odst. 1) je povinen:

a) přihlásiti do 15. dubna každého roku na potvrzení nebo doporučeným dopisem u příslušného výzkumného ústavu zemědělského (§ 14, odst. 1) na tiskopise jím vydaném ovocné stromy a keře (§ 12, odst. 1) k povinnému zdravotnímu dozoru. Na Slovensku jest podati první přihlášku do 30 dnů ode dne vyhlášení tohoto nařízení;

b) pečovati o náležitý zdravotní stav ovocných stromů a keřů a dbáti pokynů výzkumných ústavů zemědělských a jejich kontrolních orgánů (§ 14, odst. 1 a 2);

c) uhraditi nejdéle do 14 dnů po přihlášení výzkumnému ústavu zemědělskému přihlašovací poplatek a poplatek za zdravotní dozor (odstavec 2), vyměřený podle plochy. Nezaplacené poplatky se vymáhají na žádost výzkumného ústavu zemědělského politickou exekucí na základě výkazu nedoplatků, jehož vykonatelnost potvrdí ústav. Přihlašovací poplatek a poplatek za zdravotní dozor jsou řádnými státními příjmy;

d) desinfikovati ovocné stromy a keře určené k vývozu nebo, stanoví-li tak na návrh příslušného výzkumného ústavu (§ 14, odst. 1) okresní národní výbor, i ovocné stromy a keře, určené k přemístění uvnitř státu, za účasti a podle pokynů kontrolního orgánu ve vyhovujících zařízeních (plynových komorách a pod.).

(2) Povinný zdravotní dozor vykonávají výzkumné ústavy zemědělské a jejich kontrolní orgány. Způsob, jakým se tento povinný dozor vykonává, a podmínky, za kterých se tak děje, jakož i výši poplatků uvedených v odstavci 1, písm. c), stanoví ministerstvo zemědělství v dohodě s ministerstvem financí a s nejvyšším úřadem cenovým vyhláškou v Úředním listě.

§ 14

(1) Odborný dozor na zachovávání ustanovení zákona č. 165/1924 Sb., pokud jde o opatření proti škodlivým činitelům podle tohoto nařízení, vykonávají tyto výzkumné ústavy zemědělské:

a) v zemi České: Ústav pro ochranu rostlin státních výzkumných ústavů zemědělských v Praze;

b) v zemi Moravskoslezské: Ústav pro ochranu rostlin zemských výzkumných ústavů pro výrobu rostlinnou v Brně;

c) na Slovensku: Ústavy pro ochranu rostlin státních výzkumných ústavů zemědělských v Bratislavě a v Košicích.

(2) Jako kontrolní orgány výzkumných ústavů zemědělských (odstavec 1) působí výzkumné stanice zemědělské, po případě i jiné veřejné ústavy a stanice, odborní úředníci pro ochranu rostlin u okresních národních výborů a jiné osoby, zejména veřejní zaměstnanci, které pověří ministerstvo zemědělství výkonem kontroly. Osoby provádějící kontrolu musí se při výkonu kontroly prokázati průkazkou opatřenou fotografií, kterou jim vydá ministerstvo zemědělství.

(3) Informační a zpravodajskou službu o škodlivých činitelích v jednotlivých obcích vykonávají okresní národní výbory a pro kontrolní orgány (odstavec 2) zpravodajové pro ochranu rostlin, které jmenuje ministerstvo zemědělství po slyšení příslušných výzkumných ústavů zemědělských. Zpravodajům pro ochranu rostlin je jmenovací dekret zároveň průkazkou při prohlídkách pozemků.

§ 15

(1) Při důvodném podezření, že není dbáno ustanovení tohoto nařízení, jsou orgány výzkumných ústavů zemědělských (§ 14, odst. 1), jejich kontrolní orgány (§ 14, odst. 2) a zpravodajové pro ochranu rostlin (§ 14, odst. 3) oprávněni konati prohlídky ovocných stromů a keřů.

(2) K prohlídce budiž pozván vlastník pozemku, po případě jeho zástupce. Prohlídka se omezí na okolnosti, jejichž znalost je vzhledem k účelům prohlídky nezbytná.

(3) Nezúčastní-li se vlastník pozemku, po případě jeho zástupce, prohlídky, ač byl k ní pozván, provede se prohlídka v jeho nepřítomnosti.

(4) Zjistí-li se při prohlídce, že vlastník pozemku porušil povinnost stanovenou v § 2, uloží mu okresní národní výbor na návrh kontrolního orgánu (§ 14, odst. 2), aby uhradil náklad spojený s prohlídkou.

§ 16

Úřady a jiné veřejné orgány jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto nařízení a zejména, vyskytnou-li se v některé obci škodliví činitelé v nebezpečném rozsahu, podati o tom zprávu okresnímu národnímu výboru.

§ 17

(1) Pokud ministr (ministerstvo) všeobecně upraví podle předcházejících ustanovení některou věc, učiní tak pro Slovensko po vyjádření příslušného pověřence (pověřenectva), který se po případě dohodne se zúčastněnými pověřenci (pověřenectvy).

(2) Ministři (ministerstva) vykonávají svoji působnost podle tohoto nařízení na Slovensku zásadně prostřednictvím příslušných pověřenců (pověřenectev), kteří se při tom řídí rozhodnutími a směrnicemi příslušných ministrů (ministerstev).

(3) Vyhlášky v Úředním listě, vydané podle tohoto nařízení, uveřejní příslušný pověřenec též v Úředním věstníku.

§ 18

Přestupky tohoto nařízení se trestají podle ustanovení hlavy III zákona č. 165/1924 Sb.

§ 19

Zrušuje se vládní nařízení ze dne 19. června 1931, č. 104 Sb., o opatřeních proti škodlivým činitelům na ovocných stromech a keřích a révě vinné, ve znění vládního nařízení ze dne 3. Července 1936, č. 187 Sb., jakož i používatelnost vládního nařízení ze dne 29. února 1940, č. 160 Sb., a nařízení ze dne 11. března 1943, č. 79 Sb., kterými se mění a doplňuje vládní nařízení č. 104/1931 Sb.

§ 20

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr zemědělství v dohodě se zúčastněnými ministry.

Gottwald v. r.

Široký v. r.

Dr. Čepička v. r.

Laušman v. r.

Kopecký v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Clementis v. r.

Krajčír v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Petr v. r.

Dr. Ševčík v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Gregor v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Erban v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.